

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE**

PRIJEDLOG

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, septembar 2009. godine

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2009. godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2009. godine, donijela je

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06 i 32/07), član 1. mijenja se i glasi:

**"Osnovni pojmovi
Član 1.**

(1) *Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine* sačinjavaju krivičnopravne odredbe sadržane u ovom zakonu i u drugim zakonima Bosne i Hercegovine.

(2) *Teritorija Bosne i Hercegovine* je suhozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i zračni prostor nad njima.

(3) *Službeno lice* je izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašteno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona povjereno vršenje javnih ovlaštenja, a koje u okviru tih ovlaštenja vrši određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade vrši određenu službenu dužnost na osnovu ovlaštenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona.

(4) Kad je kao učinilac određenog krivičnog djela označeno službeno lice, lica iz stava (3) ovog člana mogu biti učinioci tih djela, ako iz obilježja pojedinog krivičnog djela ili iz pojedinog propisa ne proizilazi da učinilac može biti samo neko od tih lica.

(5) *Odgovorno lice* je lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu posebnog ovlaštenja povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili općeg akta privrednog društva ili drugog pravnog lica u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornim licem smatra se i službeno lice u smislu stava (3) ovog člana kada su u pitanju radnje kod kojih je kao učinilac označeno odgovorno lice, a nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o krivičnim djelima učinjenim od strane službenog lica propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Bosne i Hercegovine.

(6) Kad je kao učinilac krivičnih djela označeno službeno ili odgovorno lice, sva lica iz stava (3) i (5) ovog člana mogu biti učinioci tih djela, ukoliko iz zakonskih obilježja pojedinog krivičnog djela ne proizilazi da učinilac može biti samo neko od tih lica.

(7) *Strano službeno lice* je član zakonodavnog, izvršnog, upravnog ili sudskog organa strane države, javni funkcioner međunarodne organizacije i njezinih organa, sudija ili drugo službeno lice međunarodnog suda, na službi u Bosni i Hercegovini, koje radi uz naknadu ili bez naknade.

(8) *Međunarodni službenik* je civilni uposlenik koji radi za međunarodnu organizaciju ili agenciju.

(9) *Vojno lice*, u smislu ovog zakona, je profesionalni vojnik, kadet u vojnoj školi i pripadnik rezervnog sastava iz Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, kao i državni službenik i zaposlenik na službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine i državni službenik i zaposlenik koji vrši službenu dužnost u lancu komandovanja i nadzora nad Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, uključujući zamjenike ministra odbrane.

(10) Kada je službeno lice označeno kao lice protiv kojeg je učinjeno krivično djelo, službeno lice, u smislu ovog zakona, je, osim lica definiranih u stavu (3) ovog člana, i vojno lice iz stava (9) ovog člana.

(11) *Dijete* je, u smislu ovog zakona, lice koje nije navršilo četrnaest godina života.

(12) *Maloljetnik* je, u smislu ovog zakona, lice koje nije navršilo osamnaest godina života.

(13) *Pravno lice* je, u smislu ovog zakona, Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska, Distrikt Brčko Bosne i Hercegovine, kanton, grad, općina, mjesna zajednica, svaki organizacioni oblik privrednog društva i svi oblici povezivanja privrednih društava, ustanova, institucije za vršenje kreditnih i drugih bankarskih poslova, za osiguranje imovine i lica, kao i druge finansijske institucije, fond, političke organizacije i udruženja građana i drugi oblici udruživanja koji mogu da stiču sredstva i koriste ih na isti način kao i svaka druga institucija ili organ koji ostvaruje i koristi sredstva i kojem je zakonom priznato svojstvo pravnog lica.

(14) *Privredno društvo* je, u smislu ovog zakona, korporacija, preduzeće, firma, partnerstvo i svaki organizacioni oblik registriran za obavljanje privredne djelatnosti.

(15) *Udruženje* je bilo koji oblik udruživanja tri ili više lica.

(16) *Više lica* su najmanje dva lica.

(17) *Skupina ljudi* je najmanje pet lica.

(18) *Grupa ljudi* je udruženje od najmanje tri lica koja su povezana radi činjenja krivičnih djela pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela.

(19) *Organizirana grupa* je grupa ljudi formirana radi neposrednog izvršenja krivičnog djela, i koja ne mora imati formalno definirane uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu.

(20) *Grupa za organizirani kriminal* je grupa od tri ili više lica, koja postoji u izvjesnom vremenskom periodu i koja djeluje sporazumno u cilju činjenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna, a radi sticanja finansijske ili druge materijalne koristi.

(21) *Teroristička grupa* je organizirana grupa koju čine najmanje tri lica, koja je formirana i djeluje u određenom vremenskom periodu u svrhu izvršenja nekog od krivičnih djela terorizma.

(22) *Tajni podatak* je činjenica ili sredstvo koje sadrži informaciju iz oblasti javne sigurnosti, odbrane, vanjskih poslova i interesa, obavještajne i sigurnosne djelatnosti ili interesa Bosne i Hercegovine, komunikacionih i drugih sistema važnih za državne interese, pravosuđe, projekte i planove značajne za odbrambenu i obavještajno-sigurnosnu djelatnost, naučnih, istraživačkih, tehnoloških, privrednih i finansijskih poslova od važnosti za sigurnost i funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine, odnosno sigurnosnih struktura na svim nivoima državne organizacije Bosne i Hercegovine, a koje je određeno kao tajno zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona ili koje je određeno kao tajni podatak u skladu s odredbama zakona i propisa o zaštiti tajnih podataka.

Ovaj pojam također uključuje i tajni podatak druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.

(23) *Isprava* ili *dokument* je svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja je od značenja za pravne odnose.

(24) *Novac* je metalno ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na osnovu zakona u opticaju u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi.

(25) *Znaci za vrijednost* podrazumijevaju i strane znakove za vrijednost.

(26) *Pokretna stvar* je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, kao i telefonski i drugi impulsi.

(27) *Prijevozno sredstvo* je svako plovilo, vozilo i letjelica, kao i bilo kakvo drugo sredstvo koje se može koristiti za prijevoz u suhozemnom, vodenom ili zračnom saobraćaju, bez obzira na vrstu pogona

(28) *Sila* je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(29) *Opojna droga* je medicinski lijek ili opasna supstanca s adiktivnim i psihotropnim svojstvima, ili supstanca koja se lahko može pretvoriti u takvu supstancu, ako podliježe kontroli prema međunarodnoj konvenciji koju je Bosna i Hercegovina ratificirala, ili supstanca koja je proglašena opojnom drogom od strane nadležne institucije Bosne i Hercegovine ili nadležne institucije entiteta.

(30) *Oružje i vojna oprema* su pozicije navedene u najnovijoj "zajedničkoj listi vojne opreme" iz zakona o proizvodnji, uvozu i izvozu oružja i vojne opreme.

(31) *Radioaktivni materijal* je nuklearni materijal i ostale radioaktivne tvari koje sadrže nuklide koji se spontano raspadaju (proces popraćen s emisijom jedne ili više vrsta jonizirajućeg zračenja, kao na primjer alfa, beta, neutronske čestice i gama zrake), a koje mogu, zbog svojih radioloških ili fisilnih svojstava, uzrokovati smrt, ozbiljne tjelesne povrede ili štetu velikih razmjera po imovinu ili okoliš.

(32) *Nuklearni materijal* je plutonij, osim onoga s koncentracijom izotopa koja prelazi 80% u plutoniju-238 ili uranij-233; uranij obogaćen izotopom 235 ili 233; uranij koji sadrži mješavinu izotopa kao što se nalazi u prirodi, osim u obliku rude ili rudnih ostataka; ili bilo koji materijal koji sadrži jedan ili više gore spomenutih, pri čemu „uranij obogaćen izotopima 235 ili 233" znači uranij koji sadrži izotop 235 ili 233 ili oba u takvom iznosu da omjer zbroja ovih izotopa prema izotopu 238 bude veći od omjera izotopa 235 prema izotopu 238 koji se javlja u prirodi.

(33) *Nuklearni uređaj* je svaki nuklearni eksplozivni uređaj ili svaki uređaj koji raspršuje radioaktivni materijal ili emitira zračenje koje može, zbog svojih radioloških svojstava, prouzrokovati smrt, ozbiljnu tjelesnu povredu ili štetu velikih razmjera po imovinu ili okoliš.

(34) *Nuklearni objekat* je svaki nuklearni reaktor, uključujući reaktor montiran na plovilo, vozilo, letjelicu ili svemirski objekat za primjenu kao izvor energije kako bi se pokretalo takvo plovilo, vozilo, letjelica ili svemirski objekat ili u bilo koju drugu svrhu ili svako postrojenje ili sredstvo koje se koristi za proizvodnju, skladištenje, preradu ili transport radioaktivnog materijala.

(35) *Fiksna platforma* je umjetni otok, uređaj ili naprava koja je stalno pričvršćena za morsko dno u svrhu istraživanja ili iskorištavanja prirodnih bogatstava ili u druge privredne svrhe.

(36) *Eksplozivna naprava* je: a) eksplozivno ili zapaljivo oružje ili naprava koja je konstruirana ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu ozljedu ili znatnu materijalnu štetu; ili b) oružje ili naprava koja je konstruirana ili može da prouzrokuje smrt, tešku tjelesnu ozljedu ili štetu velikih razmjera oslobađanjem, širenjem ili djelovanjem otrovnih hemikalija, bioloških agensa ili otrova ili sličnih materija ili radijacijom ili radioaktivnim materijalom.

(37) *Holokaust* predstavlja zločin genocida i zločine protiv čovječnosti počinjene od strane njemačkog nacističkog režima tokom Drugog svjetskog rata koji su priznati kao takvi kroz konačne i obavezujuće odluke ili presude Međunarodnog vojnog tribunala uspostavljenog Londonskim sporazumom od 8. augusta 1945. godine.

(38) *Masovna grobnica* je neoznačeno mjesto u kojem se nalaze dva ili više tijela ili ostaci ljudskih tijela ili mjesto na koje su takva tijela ili ostaci ljudskih tijela naknadno premješteni, a nastala je učinjenjem krivičnih djela propisanih članom 171. do 180. ovog zakona.

(39) Izražavanje u jednom gramatičkom rodu, muškom ili ženskom, uključuje oba roda fizičkih lica.”

Član 2.

Iza člana 3. dodaje se novi član 3a. koji glasi:

“Načelo krivnje

Član 3a.

Niko ne može biti kažnjen niti se prema njemu mogu izreći druge krivičnopravne sankcije ako nije kriv za učinjeno krivično djelo.”

Član 3.

Član 6. mijenja se i glasi:

“Svrha krivičnopravnih sankcija

Član 6.

Svrha krivičnopravnih sankcija je:

- a) zaštita društva od činjenja krivičnih djela preventivnim uticajem na druge da poštuju pravni sistem i ne učine krivična djela te sprječavanjem učinioaca da učini krivična djela kao i podsticanje njegovog preodgoja;
- b) zaštita i satisfakcija žrtve krivičnog djela.“

Član 4.

U članu 7. riječi: „u skladu s međunarodnim pravom“ zamjenjuju se riječima: „u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom“.

Član 5.

Član 8. mijenja se i glasi:

„Primjena krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine prema svakom ko na teritoriji Bosne i Hercegovine učini krivično djelo

Član 8.

(1) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine se primjenjuje prema svakom ko učini krivično djelo na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(2) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine se primjenjuje prema svakom ko učini krivično djelo na domaćem plovilu, bez obzira gdje se plovilo nalazilo u vrijeme učinjenja krivičnog djela.

(3) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine se primjenjuje prema svakom ko učini krivično djelo u domaćem civilnom avionu dok je u letu ili u domaćem vojnom avionu, bez obzira gdje se avion nalazio u vrijeme učinjenja krivičnog djela.“

Član 6.

Član 9. mijenja se i glasi:

„Primjena krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine za krivična djela učinjena izvan Bosne i Hercegovine

Član 9.

(1) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine primjenjuje se prema svakome ko izvan njezine teritorije učini:

- a) bilo koje krivično djelo protiv integriteta Bosne i Hercegovine iz glave XVI (*Krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine*) ovog zakona;
- b) krivično djelo krivotvorenja novca ili krivotvorenja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine, krivično djelo krivotvorenja znakova za vrijednost ili krivotvorenja znakova za obilježavanje robe, mjera i utega izdatih na osnovu propisa institucija Bosne i Hercegovine iz člana 205. do 208. ovog zakona;
- c) krivično djelo koje je Bosna i Hercegovina obavezna kažnjavati prema propisima međunarodnog prava, međunarodnih ili međudržavnih ugovora;
- d) krivično djelo protiv službenog ili odgovornog lica u institucijama Bosne i Hercegovine u vezi s njegovom službom.

(2) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine primjenjuje se prema državljaninu Bosne i Hercegovine koji izvan teritorije Bosne i Hercegovine učini bilo koje krivično djelo.

(3) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine primjenjuje se prema strancu koji izvan teritorije Bosne i Hercegovine prema Bosni i Hercegovini ili njezinom državljaninu učini bilo koje krivično djelo koje nije obuhvaćeno odredbom stava (1) ovog člana.

(4) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine primjenjuje se prema strancu koji izvan teritorije Bosne i Hercegovine prema stranoj državi ili prema strancu učini krivično djelo za koje se po tom zakonodavstvu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(5) U slučajevima iz stava (2) i (3) ovog člana krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine primijenit će se samo ako se učinilac krivičnog djela zatekne na teritoriji Bosne i Hercegovine ili joj bude izručen, a u slučaju iz stava (4) ovog člana samo ako se učinilac zatekne na teritoriji Bosne i Hercegovine i ne bude izručen drugoj državi.“

Član 7.

Član 10. mijenja se i glasi:

„Primjena krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine prema maloljetnicima Član 10.

Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine se primjenjuje prema maloljetnicima u skladu s Glavom X (*Pravila o odgojnim preporukama, odgojnim mjerama i o kažnjavanju maloljetnika*) ovog zakona i drugim zakonima Bosne i Hercegovine.“

Član 8.

Član 11. mijenja se i glasi:

„Primjena krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine na pravna lica Član 11.

Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine se primjenjuje na pravna lica u skladu s Glavom XIV (*Odgovornost pravnih lica za krivična djela*) ovog zakona i drugim zakonima Bosne i Hercegovine.“

Član 9.

Član 12. mijenja se i glasi:

„Isključenje primjene krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine prema djeci Član 12.

Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine se ne primjenjuje prema djetetu koje u vrijeme učinjenja krivičnog djela nije navršilo četrnaest godina života.“

Član 10.

Iza člana 23. dodaje se novi član 23.a) koji glasi:

„Beznačajno djelo Član 23.a)

Nije krivično djelo ono djelo koje, iako sadrži obilježja krivičnog djela određena zakonom, zbog prirode i težine djela, ili načina izvršenja djela, ili neznatnosti ili nepostojanja štetnih posljedica, odnosno pribavljene imovinske koristi i malog stepena krivnje učinioca, predstavlja beznačajno djelo.“

Član 11.

Iza člana 25. dodaje se novi član 25.a) koji glasi:

„Sila i prijetnja Član 25.a)

- (1) Nije krivično djelo ono djelo koje je učinjeno pod dejstvom neodoljive sile.
- (2) Učinilac koji je učinio krivično djelo pod dejstvom odoljive sile ili prijetnje, može se blaže kazniti.
- (3) U slučaju iz stava (1) ovog člana, kao učinilac krivičnog djela smatrat će se lice koje je primijenilo neodoljivu silu.“

Član 12.

U članu 26. riječi: „kazna zatvora od tri godine ili teža kazna“ zamjenjuju se riječima: „kazna zatvora tri godine ili teža kazna“.

Član 13.

Naziv člana 29. mijenja se i glasi: „Saučinilaštvo“.

Član 14.

U članu 30. stav (2) riječi: „kazna zatvora od tri godine ili teža kazna“ zamjenjuju se riječima: „kazna zatvora tri godine ili teža kazna“.

Iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Kao podstrekavanje na učinjenje krivičnog djela smatra se osobito: upućivanje molbe, ubjeđivanje ili nagovaranje, prikazivanje koristi od učinjenja krivičnog djela, davanje ili obećavanje poklona, zloupotreba odnosa podređenosti ili zavisnosti, dovođenje ili održavanje lica u stanju stvarne ili pravne zablude, obmanjivanje.“

Član 15.

U nazivu člana 32. riječi: „krivične odgovornosti“ zamjenjuju se riječju „krivnje,,.

U stavu (1) riječi: „krivično odgovoran,, zamjenjuju se riječju „kriv,,.

U stavu (3) riječi: „krivičnu odgovornost,, zamjenjuju se riječju „krivnju,,.

Član 16.

Naziv Glave šest mijenja se i glasi: “VI - GLAVA ŠEST- KRIVNJA“.

Član 17.

Član 33. mijenja se i glasi:

„Sadržaj krivnje Član 33.

(1) Krivnja postoji ako je učinilac u vrijeme učinjenja krivičnog djela bio uračunljiv i pri tome postupao s umišljajem, a bio je svjestan ili je bio dužan i mogao biti svjestan da je njegovo djelo zabranjeno.

(2) Krivnja za krivično djelo postoji i ako je učinilac postupao iz nehata, ako to zakon izričito predviđa.“

Član 18.

U članu 34. stav (2) riječi: „sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena“ zamjenjuju se riječima: „sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena ili smanjena“, a riječi u zagradi: „bitno smanjena uračunljivost“ zamjenjuju se riječima: „bitno smanjena ili smanjena uračunljivost“.

U stavu (3) riječi: „Krivično je odgovoran“ zamjenjuju se riječima: „Kriv je“, riječi: „krivičnu odgovornost“ zamjenjuju se riječju „krivnju“, a riječi u zagradi: „(samoskrivljena neuračunljivost)“ brišu se.

U stavu (4) riječi: „Bitno smanjena uračunljivost“ zamjenjuju se riječima: „Bitno smanjena ili smanjena uračunljivost“.

Član 19.

Član 37. mijenja se i glasi:

„Stvarna zabluda Član 37.

(1) Nije kriv učinilac koji djelo učini u neotklonjivoj stvarnoj zabludi.

(2) Stvarna zabluda je neotklonjiva ako učinilac u vrijeme učinjenja krivičnog djela nije bio svjestan nekog njegovog zakonskog propisanog obilježja, ili je pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi, da su one stvarno postojale, to djelo činile dozvoljenim.

(3) Ako je učinilac bio u stvarnoj zabludi iz nehata, postojaće krivično djelo učinjeno iz nehata, ako zakon za to krivično djelo propisuje kažnjavanje i za nehat.“

Član 20.

Član 38. mijenja se i glasi:

„Pravna zabluda Član 38.

(1) Nije kriv učinilac koji djelo učini u neotklonjivoj pravnoj zabludi.

(2) Pravna zabluda je neotklonjiva ako učinilac nije bio dužan i nije mogao znati da je njegovo djelo zabranjeno.

(3) Učinilac koji nije znao da je djelo zabranjeno, ali je to mogao i bio dužan znati, može se blaže kazniti.“

Član 21.

U članu 39. u tački b) iza riječi „djela“ dodaju se riječi: „i podstakne njegov preodgoj“.

Član 22.

Član 40. mijenja se i glasi:

**„Vrste kazni
Član 40.**

Učiniocu krivičnog djela koji je kriv mogu se izreći:

- a) kazna zatvora;
- b) kazna dugotrajnog zatvora;
- c) novčana kazna.”

Član 23.

Član 42. mijenja se i glasi:

**„Kazna zatvora
Član 42.**

- (1) Kazna zatvora ne može biti kraća od 30 dana ni duža od 20 godina.
- (2) Kazna zatvora se izriče na pune godine i mjesece, a do šest mjeseci i na pune dane.
- (3) Kazna zatvora iz ovog člana se ne može izreći maloljetnicima. Maloljetnicima se može izreći kazna maloljetničkog zatvora pod uslovima propisanim Glavom X (*Pravila o odgojnim preporukama, odgojnim mjerama i o kažnjavanju maloljetnika*) ovog zakona. Kazna maloljetničkog zatvora je po svojoj svrsi, prirodi, trajanju i načinu izvršenja posebna kazna lišenja slobode.“

Član 24.

Iza člana 42. dodaju se novi članovi 42.a) i 42.b) koji glase:

**„Zamjena kazne zatvora
Član 42.a)**

- (1) Izrečena kazna zatvora do jedne godine može se na zahtjev osuđenog zamijeniti novčanom kaznom koja se plaća u jednokratnom iznosu u roku do 30 dana.
- (2) Kazna zatvora se zamjenjuje novčanom kaznom tako što se svaki dan izrečene kazne zatvora izjednačuje s jednim dnevnim iznosom novčane kazne ili sa 100 KM ako se novčana kazna utvrđuje u određenom iznosu.
- (3) Ako se novčana kazna ne plati u roku iz stava (1) ovog člana, sud će donijeti odluku o izvršenju kazne zatvora. Ako se novčana kazna plati samo djelomično, izvršit će se kazna zatvora srazmjerno iznosu koji nije plaćen.

**Kazna dugotrajnog zatvora
Član 42.b)**

- (1) Za najteže oblike teških krivičnih djela učinjenih s umišljajem, može se propisati kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 21 do 45 godina.
- (2) Kazna dugotrajnog zatvora nikada se ne može propisati kao jedina glavna kazna za pojedino krivično djelo.
- (3) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreći učiniocu koji u vrijeme učinjenja krivičnog djela nije navršio 21 godinu života.
- (4) Kazna dugotrajnog zatvora se izriče samo na pune godine.
- (5) Ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora, amnestija i pomilovanje mogu se dati tek nakon izdržanih tri petine te kazne.”

Član 25.

U članu 43. stav (1) riječi: „kaznu zatvora od najviše šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima „kaznu zatvora do jedne godine“.

U stavu (3) riječi: „najviše šezdeset radnih dana“ zamjenjuje se riječima: „najviše 90 radnih dana“.

Član 26.

U članu 45. u stavu (1) riječi: „od jedne godine ili teža kazna“ zamjenjuju se riječima: „preko jedne godine ili teža kazna“.

Član 27.

U članu 46. u stavu (3) broj „150“ zamjenjuje se brojem „500“, a broj „50.000“ zamjenjuje se brojem „100.000“.

U stavu (8) riječ „dvije“ zamjenjuje se riječju „jedne“.

Član 28.

U članu 47. u stavu (2) riječi: „može u cijelosti ili djelimično naplatiti“ zamjenjuju se riječju „plati“.

U stavu (3) riječ „pedeset“ zamjenjuje se brojem „100“, a riječi: „ali zatvor u tom slučaju ne može biti duži od jedne godine“, zamjenjuju se riječima: „s tim što ne može prekoračiti propisanu kaznu za to djelo“.

Član 29.

U članu 48. u stavu (1) riječi: „krivične odgovornosti“ zamjenjuju se riječju „krivnje“.

Član 30.

U članu 49. tačka b) riječ „i“ briše se.

Član 31.

U članu 50. u stavu (1) u tački g) broj „150“ zamjenjuje se brojem „500“.

Član 32.

U članu 53. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ako je učinilac jednom radnjom ili s više radnji učinio više krivičnih djela za koja mu se istovremno sudi, sud će najprije utvrditi kazne za svako od tih krivičnih djela, pa će za sva krivična djela izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora, jedinstvenu kaznu zatvora ili jedinstvenu novčanu kaznu.“

U stavu (2) tačka a) mijenja se i glasi:

„a) ako je za krivična djela u sticaju sud utvrdio kazne dugotrajnog zatvora ili dugotrajnog zatvora i zatvora, jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora mora biti veća od svake pojedine utvrđene kazne, ali ne smije preći 45 godina;“.

Iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

„c) ako je za dva ili više krivičnih djela učinjenih u sticaju utvrdio kazne zatvora u trajanju dužem od deset godina, sud može izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dosegnuti zbir pojedinačnih kazni zatvora;“.

Dosadašnje tačke c) i d) postaju tačke d) i e).

Član 33.

U članu 55. stav (3) briše se.

Član 34.

U članu 56. u stavu (2) broj „50“ zamjenjuje se brojem „100“.

Član 35.

U članu 59. u stavu (2) riječi: „krivične odgovornosti“ zamjenjuju se riječju „krivnje“.

Stav (4) briše se.

Dosadašnji stavovi (5), (6) i (7) postaju stavovi (4), (5) i (6).

Član 36.

U članu 71. stav (1) riječi: „u stanju bitno smanjene uračunljivosti, odnosno smanjene uračunljivosti“ zamjenjuju se riječima: „u stanju bitno smanjene ili smanjene uračunljivosti“.

Stav (4) briše se.

Član 37.

U članu 72. stav (3) briše se.

Član 38.

U članu 73. stav (1) riječi: „krivično djelo vezano za imovinu koja mu je bila povjerena ili kojoj je imao pristup zahvaljujući svom pozivu, djelatnosti ili dužnosti“ zamjenjuju se riječima: „krivično djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost“, a riječi „novo krivično djelo zloupotrebom svog poziva, djelatnosti ili dužnosti vezano za imovinu koja mu je povjerena ili kojoj ima pristup“ zamjenjuju se riječima: „novo krivično djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost“.

Član 39.

U članu 74. stav (1) riječ „apsolutno“ briše se.

Stav (3) mijenja se i glasi:

„(3) Zakonom se može propisati obavezno oduzimanje predmeta.“

Član 40.

U članu 95. riječi: „krivično odgovoran“ brišu se, a riječi: „visokog stepena krivične odgovornosti“ zamjenjuju se riječima: „stepena krivnje“.

Član 41.

U članu 110. stav (3) briše se.

Član 42.

Iza člana 110. dodaje se novi član 110.a) koji glasi:

„Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom Član 110.a)

(1) Sud može u toku krivičnog postupka oduzeti imovinsku korist za koju postoje opravdani razlozi da se vjeruje da je pribavljena krivičnim djelom.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi, vlasnik ili uživatelj može u posebnom sudskom postupku dokazivati da je oduzeta imovina pribavljena zakonito.“

Član 43.

U članu 114. stav (1), iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

„c) oduzimanje dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom organa vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom organa vlasti;“.

Dosadašnja tačka c) postaje tačka d).

U stavu (2) tačka c) mijenja se i glasi:

„zabrana sticanja dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom organa vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom organa vlasti.“.

Član 44.

Član 121. mijenja se i glasi:

„Brisanje osude Član 121.

(1) Pod uvjetom da učinilac krivičnog djela nije ponovo osuđen zbog novog krivičnog djela osuda se briše po sili zakona kada proteknu sljedeći rokovi:

a) osuda kojom je učinilac oslobođen od kazne briše se iz kaznene evidencije ako osuđeni u roku od jedne godine od dana pravosnažnosti presude ne učini novo krivično djelo,

b) uslovna osuda se briše iz kaznene evidencije po proteku roka od jedne godine od dana prestanka vremena provjeravanja, ako za to vrijeme osuđeni ne učini novo krivično djelo,

c) osuda na novčanu kaznu i na kaznu zatvora do jedne godine briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od tri godine, od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne učini novo krivično djelo,

d) osuda na kaznu zatvora preko jedne do tri godine briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od pet godina od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne učini novo krivično djelo,

e) osuda na kaznu zatvora preko tri do pet godina briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od deset godina od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne učini novo krivično djelo,

f) osuda na kaznu zatvora preko pet do deset godina briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od 15 godina od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne učini novo krivično djelo.

(2) Sud može na molbu osuđenog odrediti da se briše iz kaznene evidencije osuda na kaznu zatvora preko deset godina, ako je protekao rok od 20 godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne, a u tom vremenu osuđeni nije učinio novo krivično djelo.

(3) Prilikom odlučivanja o brisanju osude sud će voditi računa o vladanju osuđenog poslije izdržane kazne, o prirodi krivičnog djela i o drugim okolnostima koje mogu biti od značaja za ocjenu opravdanosti brisanja osude.

- (4) Osuda na kaznu dugotrajnog zatvora se ne briše.
- (5) Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje krivični postupak zbog novog krivičnog djela.
- (6) Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti niti dok oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom nije potpuno izvršeno.
- (7) Brisanjem osude iz kaznene evidencije pod uslovima iz stava (1) do (3) učinilac krivičnog djela smatra se neosuđivanim.“

Član 45.

Iza člana 121. dodaje se novi član 121.a) koji glasi:

„Podaci iz kaznene evidencije Član 121.a)

- (1) Podaci iz kaznene evidencije nisu javni podaci.
- (2) Građanin ima pravo tražiti i dobiti podatke iz kaznene evidencije za sebe ako su mu ti podaci potrebni radi ostvarivanja prava ili interesa.
- (3) Zamjena izrečene novčane kazne radom za opće dobro na slobodi ili kaznom zatvora, kao i zamjena izrečene kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi ili novčanom kaznom, upisuju se u kaznenu evidenciju.“

Član 46.

U nazivu člana 123. riječ „krivičnom“ briše se.

U stavu (3) riječi: „pod uslovima člana 12.“ zamjenjuju se riječima: „pod uslovima člana 9.“

Član 47.

U članu 125. stav (1) riječi: „nije krivično odgovoran“ zamjenjuju se riječima: „nije kriv“.

U stavu (2) riječi: „krivičnu odgovornost“ zamjenjuju se riječju „krivnju“.

Član 48.

U članu 126. u stavu (1) riječ „krivično“ ispred riječi „odgovorna“ briše se.

U stavu (2) i stavu (3) riječ „krivična“ ispred riječi „odgovornost“ brišu se.

Član 49.

U nazivu člana 128. riječ „krivično“ i u tekstu člana riječ „krivično“ ispred riječi „odgovorna“ brišu se.

Član 50.

U članu 129. u stavu (2) riječ „krivično“ ispred riječi „odgovorna“ briše se.

Član 51.

U članu 132. dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Ako se novčana kazna ne plati u roku koji je utvrđen presudom, bez odlaganja će se provesti postupak prinudne naplate.“

Član 52.

U članu 137. u tački b) riječ „privredne“ briše se.

Član 53.

U članu 138. u stavu (1) riječi: „ili kakva korist privredi“ zamjenjuju se riječima: „ili da se zaštite ili unaprjeđuju društvene vrijednosti“.

Član 54.

U naslov člana 139. riječ „privredne“ briše se.

U stavu (1) riječi: „Mjerom sigurnosti zabrane obavljanja određene privredne djelatnosti“ zamjenjuju se riječima: „Mjerom sigurnosti zabrane obavljanja određene djelatnosti“, a riječi: „ili drugim privrednim poslom“ zamjenjuju se riječima: „ili drugim poslom odnosno djelatnostima“.

U stavu (2) riječi: „bavljenje određenom privrednom djelatnošću“ zamjenjuju se riječima: „bavljenje određenom djelatnošću“, a riječi: „štetno za privredno ili finansijsko poslovanje drugih pravnih lica“ zamjenjuju se riječima: „štetno za privredno ili finansijsko poslovanje drugih lica“.

Član 55.

U nazivu člana 142. i u stavu (1) riječ „krivičnog“ briše se.

U stavu (3), tačka b) riječ „privredne“ briše se.

Član 56.

U članu 143. riječ „krivično“ briše se.

Član 57.

Iza člana 145. dodaju se novi članovi 145.a) i 145.b) koji glase:

„Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti

Član 145.a)

(1) Ko javno izaziva ili raspiruje nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Ko krivično djelo iz stava (1) ovog člana učini zloupotrebom svog položaja ili ovlaštenja, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava (1) i (2) došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život konstitutivnih naroda i ostalih, kao i drugih koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini,

učinilac će se kaznit kaznom zatvora najmanje tri godine.

Oštećenje ili rušenje vjerskih objekata

Član 145b

Ko oštetiti, učini neupotrebljivim ili sruši vjerski objekat,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“

Član 58.

Iza člana 147. dodaje se novi član 147a koji glasi:

„Neovlašteno prisluškivanje i zvučno ili optičko snimanje

Član 147a

(1) Službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine koje putem posebnih naprava, bez odobrenja prisluškuje ili zvučno snimi razgovor ili izjavu koja mu nije namijenjena ili omogući nepozvanom licu da se upozna s razgovorom ili izjavom koja je neovlašteno prisluškivana ili zvučno snimljena, ili koje neovlašteno prisluškuje ili snimi tuđe poruke u računarskom sistemu,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine koje fotografski, filmski ili na drugi način snimi drugo lice bez njegovog pristanka u njenim prostorijama ili koje takav snimak direktno prenese trećim licima ili im takav snimak pokaže ili na drugi način omogući da se s njim direktno upoznaju.“

Član 59.

U članu 148. riječi: „zloupotrijebi svoj položaj ili ovlaštenje i“ zamjenjuju se riječima: „zloupotrebom svog položaja ili ovlaštenja“, a riječ „jedne“ zamjenjuje se riječju „tri“.

Član 60.

Iza člana 149. dodaje se novi član 149.a) koji glasi:

„Nezakonito uskraćivanje identifikacijskih dokumenata

Član 149.a)

Ko s ciljem ograničavanja slobode kretanja ili ispoljavanja vlasti nad drugim licem nezakonito uskrati drugom njegovu ličnu ili putnu ispravu,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“

Član 61.

U članu 151. u stavu (1) riječi: „ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „i kaznom zatvora do tri godine“.

Član 62.

U članu 152. iza riječi „Hercegovini“ i zarez dodaju se riječi: „ponovo glasa“, iza riječi „imenom“ dodaje se zarez, a riječi: „ili pokuša da ponovo glasa iako je već glasao, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina“.

Član 63.

U članu 154. iza riječi „objavi“ dodaju se riječi: „kao konačan“.

Član 64.

U članu 162a u stavu (2) riječi: „bilo kako“ zamjenjuju se riječima: „na bilo koji način“.

Član 65.

U članu 164. stav (3) riječi „iz st. (1) i (2)“ zamjenjuju se riječima „iz stava (1) i (2)“.

U stavu (4) riječi „iz st. (1) i (3)“ zamjenjuju se riječima „iz stava (1) i (3)“.

U stavu (5) riječi „iz st. (1), (2) i (3)“ zamjenjuju se riječima „iz stava (1), (2) i (3)“.

U stavu (6) riječi „iz st. (1) i (4)“ zamjenjuju se riječima „iz stava (1) i (4)“.

U stavu (8) riječi „Odredbe st.“ zamjenjuju se riječima „Odredbe stava“.

Član 66.

U članu 170. riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Član 67.

U članu 172. stav (2), tačka e) riječi: „od strane optuženog ili pod nadzorom optuženog“ zamjenjuju se riječima: „od strane učinioca ili pod nadzorom učinioca“.

Član 68.

Naziv člana 180. mijenja se i glasi: „Individualna i komandna odgovornost“.

U stavu (1) u prvoj rečenici riječ „pokrene“ briše se, a riječi: „individualno je odgovorna“ zamjenjuju se riječima: „kriva je“, riječi: „bilo kojeg okrivljenog“ zamjenjuju se riječima: „bilo kojeg lica“, a riječi: „krivične odgovornosti“ zamjenjuju se riječju „krivnje“.

U stavu (2) i (3) riječi: „krivične odgovornosti“ zamjenjuju se riječju „krivnje“.

Član 69.

U članu 185. stav (2) mijenja se i glasi:

„(2) Ko kršeći pravila međunarodnog prava kupi, proda, preda drugoj osobi ili posreduje u kupovini, prodaji ili predaji osoba koje nisu navršile 18 godina života radi usvajanja, odstranjivanja dijelova ljudskog tijela, iskorištavanja radom ili u druge protupravne svrhe, kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.“

Član 70.

Član 186. mijenja se i glasi:

„Trgovina ljudima Član 186.

(1) Ko upotrebom sile ili prijetnjom upotrebe sile ili drugim oblicima prinude, otmicom, prevarom ili obmanom, zloupotrebom vlasti ili uticaja ili položaja bespomoćnosti ili davanjem ili primanjem isplata ili drugih koristi kako bi se postigla privola lica koje ima kontrolu nad drugim licem, vrbuje, preveze, preda, sakrije ili primi osobu, u svrhu iskorištavanja prostitucije drugog lica ili drugih oblika seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada ili usluga, ropstva ili njemu sličnog odnosa, služenja, odstranjivanja dijelova ljudskog tijela ili drugog iskorištavanja,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Ko vrbuje, navodi, preveze, preda, sakrije ili primi lica koja nisu navršila 18 godina života, radi iskorištavanja iz stava (1) ovog člana,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je krivično djelo iz stava (1) i (2) ovog člana izvršeno od strane službenog lica prilikom obavljanja službene dužnosti,

učinilac će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(4) Ko krivotvori, pribavi ili izda putnu ili ličnu ispravu ili koristi, zadržava, oduzima, mijenja, oštećuje, uništava putnu ili ličnu ispravu drugog lica u svrhu omogućavanja trgovine ljudima,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(5) Ko organizira ili bilo kako rukovodi grupom ljudi radi činjenja krivičnog djela iz stava (1) ili (2) ovog člana

- kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (6) Ko koristi usluge žrtve trgovine ljudima,
kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (7) Ako je izvršenjem krivičnog djela iz stava (1) i (2) prouzrokovano teško narušenje zdravlja, teška tjelesna povreda ili smrt lica iz stava (1) i (2),
učinilac će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (8) Predmeti i prijevozna sredstva upotrijebljena za izvršenje djela, oduzet će se, a objekti koji su korišteni u svrhu trgovine ljudima, mogu se privremeno ili trajno zatvoriti.
- (9) Bez utjecaja je na postojanje krivičnog djela trgovine ljudima okolnost da li je lice koje je žrtva trgovine ljudima pristalo na iskorištavanje.“

Član 71.

U članu 187. u stavu (2) riječi: „šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „jedne do deset godina“.

Stav (3) briše se.

Dosadašnji stav (4) postaje stav (3).

Član 72.

Član 188. briše se.

Član 73.

Član 189. mijenja se i glasi:

„Krijumčarenje lica

Član 189.

- (1) Ko u namjeri pribavljanja za sebe ili drugoga kakve koristi, nedozvoljeno prevede ili omogući prevođenje jednog ili više migranata ili drugih lica preko državne granice ili ko u tu svrhu sačini, nabavi ili posjeduje lažne putne ili lične isprave,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (2) Ko vrbuje, preveze, sakrije, pruži zaštitu ili na drugi način omogući boravak krijumčarenih lica u Bosni i Hercegovini,
kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (3) Ako je djelo iz stava (1) i (2) ovog člana učinjeno u sastavu organizirane grupe ili grupe za organizirani kriminal, zloupotrebom službenog položaja ili na način kojim se ugrožava život, zdravlje ili sigurnost krijumčarenih lica ili je prema njima postupano u svrhu iskorištavanja ili na drugi nečovječan ili ponižavajući način,
učinilac će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.
- (4) Kaznom iz stava (3) ovog člana kaznit će se i ko djelo iz stava (1) i (2) učini prema licu koja nije navršila 18 godina života.
- (5) Ako je usljed djela iz stava (1) i (2) ovog člana nastupila smrt jedne ili više krijumčarenih lica,
učinilac će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.
- (6) Predmeti ili prijevozna sredstva upotrijebljena za izvršenje djela, oduzet će se.“

Član 74.

Iza člana 189. dodaje se novi član 189a koji glasi:

**„Organiziranje grupe ili udruženja za činjenje krivičnih djela trgovine ljudima i krijumčarenje migranata
Član 189.a)**

(1) Ko organizira grupu ili drugo udruženje za vršenje krivičnih djela iz člana 186. (*Trgovina ljudima*) i 189. (*Krijumčarenje lica*) ovog zakona,
kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Ko postane pripadnik grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana ili na drugi način pomaže grupu ili udruženje,
kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

(3) Na organizatora ili rukovodioca organizirane grupe ili drugog udruženja u sastavu kojih su djela iz stava (1) ovog člana učinjena i njihove pripadnike, primjenjuju se odredbe iz člana 250. (*Organizirani kriminal*) ovog zakona.“

Član 75.

U članu 190. riječi: „bilo iz kojeg“ zamjenjuju se riječima: „iz bilo kojeg“, a riječi: „bilo na kojoj“ zamjenjuju se riječima: „na bilo kojoj“.

Član 76.

U članu 191. u stavu (1) iza riječi „primora“ dodaju se riječi: „Bosnu i Hercegovinu“ i zarez, iza riječi „neku“ dodaje se riječ „drugu“, a riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Član 77.

U članu 192. u stavu (1) riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Član 78.

U članu 193. u stavu (1) riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Iza stava (5) dodaje se novi stav (6) koji glasi:

„(6) Oružje, vojna oprema, proizvodi dvojne upotrebe, kao i sredstva za njihov prijevoz ili rasturanje, oduzet će se.“

Član 79.

U članu 193a stav (1) riječi: „izrađuje ili usavršava, proizvodi, nabavlja, gomila ili skladišti“ zamjenjuju se riječima: „izradi ili usavrši, proizvede, nabavi, gomila ili uskladišti“, a riječi: „ili posredno prenosi drugome“ riječima: „ili posredno prenese drugome“.

Iza stava (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

„(7) Hemijsko ili biološko oružje, kakvo drugo sredstvo borbe zabranjeno pravilima međunarodnog prava te sredstva za kontrolu nereda iz ovog člana, kao i sredstva za njihov prijevoz ili rasturanje, oduzet će se.“

Član 80.

U članu 193b u stavu (1) skraćunica „CWC“ koja se ponavlja dva puta zamjenjuje se riječju „Konvencije“.

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Hemikalije iz ovog člana oduzet će se.“

Član 81.

Naziv člana 193.c) mijenja se i glasi: „Aktivnosti protivne režimima propisanim Zakonom o implementaciji Konvencije o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja hemijskog oružja i o njegovom uništavanju“.

U stavovima (1), (2) i (3) skraćenica ”CWC“ zamjenjuje se riječju ”Konvencije“.

U stavu (3) riječ „skladišti“ zamjenjuje se riječju „uskladišti“.

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Hemikalije iz stava (3) oduzet će se.“

Član 82.

Član 194. mijenja se i glasi:

„Neovlašteno pribavljanje i raspolaganje nuklearnim materijalom

Član 194.

(1) Ko nuklearni ili drugi radioaktivni materijal ili uređaj neovlašteno pribavi, primi, preda drugome ili mu omogući da dođe u posjed ili posjeduje, koristi, prenese, preradi, odloži, uskladišti ili rasprostrani,

kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.

(2) Ko nuklearni ili drugi radioaktivni materijal ili uređaj pribavi krađom, prijevarom, silom, prijetnjom ili bilo kojim drugim načinom zastrašivanja,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ko krivičnim djelom iz stava (1) i (2) ovog člana izazove opasnost za život ili zdravlje ljudi ili opasnost za imovinu ili okoliš velikih razmjera,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Ako je usljed krivičnog djela iz stava (1), (2) i (3) ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica ili šteta po imovinu ili okoliš velikih razmjera,

učinilac će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(5) Ko krivično djelo iz stava (1) i (3) učini iz nehata,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(6) Ko krivično djelo iz stava (4) učini iz nehata,

kaznit će se kaznom zatvora do deset godina.

(7) Ko s ciljem da primora neku državu ili međunarodnu organizaciju ili fizičko ili pravno lice da nešto učini ili ne učini, prijeti upotrebom nuklearnog materijala radi ugrožavanja života ljudi ili imovine velikih razmjera,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(8) Nuklearni ili drugi radioaktivni materijal ili uređaj iz ovog člana te sredstva za njihov prijevoz, oduzet će se.“

Član 83.

Iza člana 194. dodaje se novi član 194.a) koji glasi:

**„Ugrožavanje nuklearnog objekta
Član 194a**

- (1) Ko učini djelo usmjereno na ometanje rada nuklearnog objekta ili koristi ili ošteti nuklearni objekt na način koji prouzroči opasnost od ispuštanja nuklearnog ili drugog radioaktivnog materijala,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.
- (2) Ko krivičnim djelom iz stava (1) ovog člana izazove opasnost za život ili zdravlje ljudi ili opasnost za imovinu ili okoliš velikih razmjera,
kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.
- (3) Ko učini krivično djelo iz stava (1) i (2) ovog člana iz nehata, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (4) Ako je zbog krivičnog djela iz stava (1) i (2) ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica ili šteta po imovinu ili okoliš velikih razmjera,
učinilac će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.
- (5) Ko učini krivično djelo iz stava (4) ovog člana iz nehata,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (6) Prijetnja učinjenjem kojeg djela iz stava (1) i (2) ovoga člana,
kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.“

Član 84.

U članu 195. u stavu (1) riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

U stavu (2) riječi: „tri godine“ zamjenjuju se riječima: „pet godina“.

U stavu (3) riječi: „šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „jedne do deset godina“.

Član 85.

Naziv člana 197. mijenja se i glasi: „Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme“.

U stavu (1) iza riječi „vrste“ dodaju se riječi: „ili fiksnom platformom“.

U stavu (2) iza riječi „objekta“ dodaju se riječi: „ili fiksne platforme“.

Član 86.

U nazivu člana 198. iza riječi „plovidbe“ dodaju se riječi: „ili fiksnih platformi“.

U stavu (1) riječi: „daje lažna obavještenja u vezi s letom zrakoplova“ zamjenjuju se riječima: „daje obavještenja za koja mu je poznato da su lažna“.

U stavu (2) riječ „zaposlenoj“ briše se.

Stav (3) mijenja se i glasi:

„(3) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se ko izvrši nasilje prema licu na brodu ili plutajućem objektu ili fiksnoj platformi, uništi brod ili plutajući objekt ili fiksnu platformu ili prouzrokuje štetu brodu, plutajućem objektu ili njihovom teretu ili fiksnoj platformi, unese ili prouzrokuje unošenje na brod ili plutajući objekt ili fiksnu platformu, bilo kojim sredstvima, eksplozivne ili druge naprave ili supstance prikladne da unište ili oštete brod, plutajući objekt ili njihov teret ili fiksnu platformu, uništi ili ošteti maritimne navigacione uređaje ili ometa njihov rad, daje obavještenja za koja mu je poznato da su lažna, ili učini drugo nasilje ugrožavajući sigurnu navigaciju ili sigurnost plovidbe broda ili sigurnost plutajućeg objekta ili fiksne platforme.“

U stavu (5) i (7) iza riječi „objektu“ dodaju se riječi: „ili fiksnoj platformi“.

Član 87.

U članu 201. u stavu (1) riječi: „tri godine“ zamjenjuju se riječima: „pet godina“.

U stavu (2) riječ „pet“ zamjenjuje se riječju „osam“.

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Ko nabavi ili pripremi sredstvo ili ukloni prepreku ili poduzme neku drugu radnju kojom stvori uvjete za učinjenje krivičnog djela iz stava (1) ovog člana, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.“

U dosadašnjem stavu (4) koji postaje stav (5) riječ „namjernih“ briše se.

Član 88.

Član 202. mijenja se i glasi:

„Finansiranje terorističkih aktivnosti

Član 202.

(1) Ko na bilo koji način, neposredno ili posredno, da ili prikupi sredstva s ciljem da se upotrijebe ili znajući da će se upotrijebiti, u cjelini ili djelomično, za učinjenje:

a) krivičnog djela iz člana: 191. (*Uzimanje talaca*), 192. (*Ugrožavanje lica pod međunarodnopravnom zaštitom*), 194. (*Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom*), 194.a) (*Ugrožavanje nuklearnog objekta*), 196. (*Piratstvo*), 197. (*Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme*), 198. (*Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksnih platformi*), 199. (*Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja*), 200. (*Zlouporaba telekomunikacionih znakova*), 201. (*Terorizam*), 202.a) (*Javno poticanje na terorističke aktivnosti*), 202.b) (*Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti*), 202.c) (*Obuka za vršenje terorističkih aktivnosti*) ovog zakona;

b) za svako drugo krivično djelo koje može prouzrokovati smrt ili težu tjelesnu povredu civilnom licu ili lica koje aktivno ne učestvuje u neprijateljstvima u oružanom sukobu, kada je svrha takvog djela, po njegovoj prirodi ili kontekstu, zastrašivanje stanovništva ili prisiljavanje organa vlasti Bosne i Hercegovine ili drugih vlasti ili međunarodne organizacije da što učini ili ne učini,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Prikupljena sredstva namijenjena za učinjenje ili nastala učinjenjem krivičnog djela iz stava (1) ovog člana, oduzet će se.“

Član 89.

Iza člana 202. dodaju se novi članovi 202.a), 202.b), 202.c) i 202.d) koji glase:

„Javno poticanje na terorističke aktivnosti

Član 202.a)

Ko javno, putem sredstva informisanja, distribuira ili na bilo koji drugi način uputi poruku javnosti, koja za cilj ima poticanje drugog na učinjenje krivičnog djela iz člana: 191. (*Uzimanje talaca*), 192. (*Ugrožavanje lica pod međunarodnopravnom zaštitom*) 194. (*Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom*), 194.a) (*Ugrožavanje nuklearnog objekta*), 196. (*Piratstvo*), 197. (*Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme*), 198. (*Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksnih platformi*), 199. (*Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja*), 200. (*Zlouporaba telekomunikacionih znakova*), 201. (*Terorizam*), 202. (*Finansiranje terorističkih*

aktivnosti), 202.b) (*Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti*), 202.c) (*Obuka za vršenje terorističkih aktivnosti*), 202.d) (*Organiziranje terorističke grupe*), ovog zakona, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti
Član 202.b)

Ko vrbuje ili navodi drugoga da učini ili da učestvuje ili da pomaže u učinjenju ili da se pridruži terorističkoj grupi radi učinjenja kojeg od krivičnih djela iz člana 191. (*Uzimanje talaca*), 192. (*Ugrožavanje lica pod međunarodnom pravnom zaštitom*), 194. (*Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom*), 194.a) (*Ugrožavanje nuklearnog objekta*), 196. (*Piratstvo*), 197. (*Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme*), 198. (*Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksni platformi*), 199. (*Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja*), 200. (*Zloupotreba telekomunikacionih znakova*), 201. (*Terorizam*), 202. (*Finansiranje terorističkih aktivnosti*) 202.a) (*Javno poticanje na terorističke aktivnosti*) ili 202.c) (*Obuka za vršenje terorističkih aktivnosti*) ovog zakona,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Obuka za vršenje terorističkih aktivnosti
Član 202.c)

(1) Ko drugog osposobi za pravljenje ili korištenje eksploziva, vatrenog oružja ili drugog oružja ili štetnih ili opasnih tvari ili eksplozivnih naprava ili podučiti o drugim konkretnim metodama, tehnikama ili vještinama, u svrhu učinjenja kojeg od krivičnih djela iz člana 191. (*Uzimanje talaca*), 192. (*Ugrožavanje lica pod međunarodnom pravnom zaštitom*), 194. (*Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom*), 194.a) (*Ugrožavanje nuklearnog objekta*), 196. (*Piratstvo*), 197. (*Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme*), 198. (*Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksni platformi*), 199. (*Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja*), 200. (*Zloupotreba telekomunikacionih znakova*), 201. (*Terorizam*), 202. (*Finansiranje terorističkih aktivnosti*), 202.a) (*Javno poticanje na terorističke aktivnosti*) ili 202.b) (*Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti*),

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i lice koje dā sredstva za obuku ili na bilo koji način stavi na raspolaganje prostoriju ili drugi prostor, znajući da će biti upotrijebljeni za učinjenje krivičnog djela iz stava (1) ovog člana.

Organiziranje terorističke grupe
Član 202.d)

(1) Ko organizira terorističku grupu ili na drugi način udružuje najmanje tri lica radi učinjenja kojeg od krivičnih djela iz člana 191. (*Uzimanje talaca*), 192. (*Ugrožavanje lica pod međunarodnom pravnom zaštitom*), 194. (*Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom*), 194.a) (*Ugrožavanje nuklearnog objekta*), 196. (*Piratstvo*), 197. (*Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme*), 198. (*Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksni platformi*), 199. (*Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja*), 200. (*Zloupotreba telekomunikacionih znakova*), 201. (*Terorizam*), 202. (*Finansiranje terorističkih aktivnosti*), 202.a) (*Javno poticanje na terorističke aktivnosti*), 202.b) (*Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti*) ili 202.c) (*Obuka za vršenje terorističkih aktivnosti*),

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(2) Ko postane pripadnik grupe iz stava (1) ovog člana ili na bilo koji drugi način učestvuje u aktivnostima terorističke grupe, uključujući pružanje finansijske i bilo koje druge pomoći, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Pripadnik grupe iz stava (1) ovog člana koji otkrije grupu prije nego što je u njenom sastavu ili za nju učinio krivično djelo,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.“

Član 90.

U članu 209. u stavu (1) riječi: „šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „jedne do osam godina“.

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Ako je učinilac djela iz stava (1) ovog člana istovremeno i učinilac ili saučesnik u krivičnom djelu kojim je pribavljen novac ili imovina iz prethodnog stava, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.“

U dosadašnjem stavu (2) koji postaje stav (3) broj „50.000“ zamjenjuje se brojem „200.000“, a riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Dosadašnji stavovi (3) i (4) postaju stavovi (4) i (5).

U stavu (5) riječi: „iz stava 1. do 3. ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz stava (1) do (4) ovog člana“.

Član 91.

Član 210. mijenja se i glasi:

„Porezna utaja ili prevara Član 210.

(1) Ko izbjegne plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine, ne pruživši zahtijevane podatke ili pruživši lažne podatke o svojim stečenim oporezivim prihodima ili o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa obaveza, a iznos poreza čije se plaćanje izbjegava prelazi iznos od 10.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se i ko u namjeri da ostvari pravo na povrat ili kredit po osnovu indirektnih poreza propisanih poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine, podnese poreznu prijavu neistinitog sadržaja sa iskazanim iznosom za povrat ili kredit indirektnih poreza koji prelazi 10.000 KM.

(3) Ko učini krivično djelo iz stava (1) ovog člana, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000 KM, ili ko učini krivično djelo iz stava (2) ovog člana, a iskazani iznos povrata ili kredita indirektnih poreza prelazi iznos od 50.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ko učini krivično djelo iz stava (1) ovog člana, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 200.000 KM ili ko učini krivično djelo iz stava (2) ovog člana, a iskazani iznos povrata ili kredita indirektnih poreza prelazi iznos od 200.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.“

Član 92.

Iza člana 210. dodaju se novi članovi 210.a) i 210.b) koji glase:

**„Nedopušten promet akciznih proizvoda
Član 210.a)**

(1) Ko nezakonito proizvede, stavi u promet, odnosno proda ili prodaje proizvode koji nisu obilježeni kontrolnim i poreznim markicama na način propisan poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Proizvodi iz stava (1) ovog člana, oduzet će se.

**Nedopušteno skladištenje robe
Član 210.b)**

(1) Ko uskladišti robu na koju se plaća porez po poreznom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine u prostoriji koja nije registrovana za tu namjenu u skladu sa zakonom, ili ko dozvoli da se u njegovoj prostoriji uskladišti roba a prostorija nije za to registrovana,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se i ko u prostoriji registrovanoj u skladu sa zakonom za skladištenje robe, uskladišti robu na koju se plaća porez po poreznom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine za koju ne postoji propisana dokumentacija o porijeklu robe i plaćenom porezu.“

Član 93.

Član 211. mijenja se i glasi:

**„Neplaćanje poreza
Član 211.**

(1) Ko prenosom ili otuđenjem imovine, gašenjem privrednog subjekta ili na drugi način onemogući naplatu prijavljenog poreza propisanog poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000 KM,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ko učini djelo iz stava (1) ovog člana, a iznos poreza čije se plaćanje izbjegava prelazi 100.0000 KM,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ko učini djelo iz stava (1) ovog člana, a iznos poreza čije se plaćanje izbjegava prelazi 200.000 KM,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Ako učinilac plati obaveze iz stava (1), (2) i (3) ovog člana može se osloboditi od kazne.“

Član 94.

U članu 214. stav (4) mijenja se i glasi:

„(4) Roba, supstance i drugi predmeti iz stava (1) do (3), oduzet će se.“

U stavu (5) riječ „vozila“ zamjenjuje se riječju: „prijevoznog sredstva“.

Član 95.

U članu 217. u stavu (1), (2) i (3) iza riječi: „strano službeno lice“ dodaju se riječi: „ili međunarodnog službenika“, a iza riječi „korist“ i „koristi“ dodaju se riječi: „za sebe ili za drugo lice“.

Član 96.

U članu 218. u stavu (1), (2) i (3) iza riječi: „strano službeno lice“ dodaju se riječi: „ili međunarodnog službenika“.

Član 97.

U članu 219. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Primitljiva nagrada ili kakva druga korist, oduzet će se.“

Član 98.

U članu 220. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Pribavljena korist, oduzet će se.“

Član 99.

U članu 221. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Novac, vrijednosni papiri ili druge pokretne stvari, te pribavljena korist, oduzet će se.“

Član 100.

U članu 222. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Pribavljena imovinska korist, oduzet će se.“

Član 101.

U članu 224. u stavu (1) riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina“.

U stavu (2) riječi: „šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „jedne do deset godina“.

Član 102.

U članu 228. riječ „omogućava“ zamjenjuje se riječju „omogućiti“, a riječi: „šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „jedne do deset godina“.

Član 103.

Članu 231.a dodaje se naziv koji glasi: „Neprijavlivanje mjesta masovne grobnice“, a u tekstu člana riječi: „masovna grobnica“ zamjenjuju se riječima: „mjesto masovne grobnice“.

Član 104.

Iza člana 231.a) dodaje se novi član 231.b) koji glasi:

**„Poricanje, umanjivanje ili odobravanje krivičnih djela holokausta, genocida i zločina protiv
čovječnosti
Član 231.b)**

(1) Ko javno porekne, umanji ili odobrava zločin holokausta, genocida ili zločine protiv čovječnosti utvrđene od strane domaćeg ili međunarodnog suda,

kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se i ko distribuirao ili na drugi način učini dostupnim javnosti informacije ili pisani materijal kojim se poriče, umanjuje ili odobrava zločin holokausta, genocida ili zločine protiv čovječnosti koji je utvrđen od strane domaćeg ili međunarodnog suda.“

Član 105.

U članu 237. u stavu (1) riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora do tri godine“.

U stavu (2) riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina“.

Član 106.

U članu 238. iza riječi: „Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“ zarez se zamjenjuje riječju „ili“, a riječi: „ili Doma za ljudska prava“ brišu se.

Član 107.

Naziv člana 239. mijenja se i glasi: „Neizvršenje odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Suda Bosne i Hercegovine, Doma za ljudska prava ili Evropskog suda za ljudska prava“.

U tekstu člana iza riječi: „Suda Bosne i Hercegovine“ dodaje se zarez, riječ „ili“ briše se, a iza riječi „prava“ dodaju se riječi: „ili Evropskog suda za ljudska prava“.

Član 108.

U članu 241. u stavu (2) riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Član 109.

Iza člana 241. dodaju se novi članovi 241.a) i 241.b) koji glase:

„Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje

Član 241.a)

(1) Ko silom ili prijetnjom da će izravno upotrijebiti silu spriječi službeno lice u institucijama BiH u vršenju službene radnje koju je poduzelo u okviru svojih ovlasti ili je na isti način prisili na obavljanje službene radnje,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava (1) ovog člana službeno lice zlostavljano ili su mu nanesene lake tjelesne povrede ili je krivično djelo učinjeno prijetnjom upotrebe oružja, učinilac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko krivično djelo iz stava (1) i (2) ovog člana učini prema službenom licu pri obavljanju poslova sigurnosti Bosne i Hercegovine, lišenja slobode učinilaca krivičnog djela ili čuvanja lica koje je lišeno slobode,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je učinilac krivičnog djela iz stava (1) do (3) ovog člana bio izazvan protuzakonomitim ili grubim postupanjem službenog lica,

može se osloboditi od kazne.

**Napad na službeno lice u vršenju poslova sigurnosti, otkrivanju ili lišenju slobode
učinilaca krivičnih djela
Član 241.b)**

- (1) Ko napadne ili ozbiljno prijeti da će napasti službeno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili lice koje mu pomaže u vršenju poslova sigurnosti Bosne i Hercegovine, otkrivanju ili lišenju slobode učinilaca krivičnih djela ili čuvanja lica koje je lišeno slobode, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (2) Ako je krivičnim djelom iz stava (1) ovog člana službeno lice ili lice koje mu pomaže lako tjelesno povrijeđeno ili je krivično djelo iz stava (1) ovog člana učinjeno uz prijetnju upotrebe oružja, učinilac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (3) Ako je krivičnim djelom iz stava (1) ovog člana službeno lice ili lice koje mu pomaže teško tjelesno ozlijeđeno, učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (4) Ako je učinilac krivičnog djela iz stava (1) do (3) ovog člana bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica ili lica koje mu pomaže, može se osloboditi od kazne.“

Član 110.

U članu 249. u stavu (1) riječi: „za koja se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna“ i zarez brišu se, a riječi: „šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „jedne do deset godina“.

U stavu (2) riječ „jedne“ zamjenjuje se riječju „tri“.

Član 111.

U članu 250. u stavu (1), (2), (3), (4) i (5) riječi: „zločinačka organizacija“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „grupa za organizirani kriminal“ u odgovarajućem padežu.

U stavu (2) riječi: „tri godine“ zamjenjuje se riječima „pet godina“.

U stavu (5) riječi: „zločinačku organizaciju“ na kraju stava zamjenjuju se riječima: „tu grupu“.

Član 112.

Zadužuje se Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH da utvrde prečišćeni tekst Krivičnog zakona BiH u roku od 60 dana od dana objavljivanja ovog Zakona u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

Član 113.

Nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine uskladit će svoje krivične zakone s ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 114.

Ovaj zakon stupa na snagu 90 dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

PS BiH broj: _____
_____ 2009. godine
Sarajevo

*Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH*

*Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH*

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNOPRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III 1. g), Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine provođenje međunarodnih i međuentitetskih krivično-pravnih propisa uključujući i odnose sa Interpolom, i u članu IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine Bosne i Hercegovine po Ustavu.

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog Zakona je utvrđen prilikom njegovog prvog usvajanja i ovaj Zakon je do sada više puta mjenjan.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Materijalno krivično zakonodavstvo je u najvećem broju zemalja, a time i u BiH, regulisano *krivičnim zakonikom* koji predstavlja sistemski i najznačajniji zakonodavni akt u kojem je u osnovi, cjelovito i sistematski obuhvaćena i regulisana jedna cijela grana prava. Načelo da se krivična djela i krivične sankcije mogu statuirati samo zakonom ušlo je u katalog osnovnih ljudskih prava i predstavlja garanciju od samovolje nosilaca političke vlasti, sudova i drugih pravosudnih organa. Prvog marta 2003. godine stupio je na snagu Krivični zakon Bosne i Hercegovine. Stupanjem na snagu ovog i Zakona o krivičnom postupku, nastaje nova etapa u razvitku krivičnog prava i zakonodavstva u BiH, ne samo zbog nove i specifične koncepcije legislativnog uređenja krivičnopravne materije, već i zbog nekih veoma značajnih izmjena u odnosu na prethodno krivično zakonodavstvo.

Krivičnim zakonom BiH od 2003.godine, Bosna i Hercegovina ima moderno zakonodavstvo koje pokušava da spoji najbolje iz tradicije domaćeg pravnog sistema sa ekspertizom stručnjaka za oblast krivičnog prava. Međutim, iako se radi o relativno novom propisu, ipak pojedina rješenja ovog zakona koja nisu usklađena sa međunarodnim standardima.

Razvoj uspješnog i efikasnog sistema krivičnog pravosuđa koji je sposoban da se bori sa ozbiljnim kriminalitetom, a u isto vrijeme da obezbijedi poštivanje vladavine prava i zaštitu ljudskih prava, je stalan izazov sa kojim se suočavamo. Upravo zato, na donošenje ovih izmjena Krivičnog zakona BiH, uticalo je više značajnih faktora. Treba prvenstveno naglasiti velike društvene promjene. Nadalje, na izmjene i oblikovanje krivičnog zakonodavstva u značajnoj mjeri utiče i potreba njegovog usaglašavanja sa tendencijama vladajućim u savremenoj krivičnopravnoj teoriji i zakonodavstvu.

Razumije se da Bosna i Hercegovina samostalno uređuje svoje krivično zakonodavstvo, ali se pri tome treba imati u vidu da se ona mora pridržavati

određenih načela međunarodnog krivičnog prava, pogotovo što je BiH, u svoje krivično zakonodavstvo i izričito ugradila norme prema kojima je i međunarodno pravo izvor prava na kažnjavanje, a u čl. 2/II Ustava posebno istakla prioritet tih normi nad svim ostalim zakonima. Dakle, ove izmjene predstavljaju izraz općeg procesa harmonizacije koji predstavlja opću tendenciju koja karakteriše krivičnopravne reforme.

Pored toga, valja imati u vidu da živimo u vremenu kada socijalne i ekonomske promjene, slobodan protok kapitala i radne snage, uklanjaju (krivičnopravne) granice među državama. Organizovani i sofisticirani kriminal iza koga često stoje izuzetno moćna i organizavana međunarodna kriminalna udruženja, velika mobilnost mnogih i veoma opasnih vidova kriminala, njegova modernizacija i visoko razvijena organizacija i sofisticirana tehnika vršenja, prodor kriminala u sve strukture, predstavljaju pojave koje zahtijevaju od država, a time i Bosne i Hercegovine jedinstvene i koordinirane odgovore, bez nacionalnih ili bilo kakvih drugih ograničenja i uslovljavanja. Radi se o međunarodnim pravnim standardima koji su u ovoj pravnoj oblasti utvrđeni najvažnijim međunarodnim pravnim aktima.

Dakle, ovim izmjenama nastoji se Krivični zakon BiH, prilagoditi potrebama i zahtjevima novog vremena, tako što se uvode neka nova rješenja koja predstavljaju usaglašavanje sa pravnim standardima koji su, kako je već rečeno, utvrđeni u najznačajnijim međunarodnim pravnim aktima.

Timu za praćenje i ocjenu primjene krivičnih zakona, kao nadležno tijelo Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, je od 2003. godine prikupljao podatke iz prakse, pratio i analizirao primjenu KZ BiH, te je ovim izmjenama pokušao otkloniti nedostatke, kao i ugraditi rješenja za koja postoji obaveza iz međunarodnih pravnih akata.

Kako predložene izmjene uvode neke novine, cijeni se potrebnim da se iste teoretski objasne, ili da se naglasi njihova kriminalnopolitička namjena ili svrhe, dok kod velikog broja izmjena radi se samo o logičnom načinu preciziranja odredbi kod kojih je uočen nedostatak, pa nema razloga za objašnjenja ili obrazlaganja.

Dakle, kako je već naglašeno, posebna pažnja je posvećena objašnjenjima onih ustanova ili rješenja koja su sasvim nova ili koja predstavljaju izmijenjena ili modifikovana dosadašnja rješenja.

Članom 1. Prijedloga učinjene su izmjene u stavu 3. 7. i 8. koje predstavljaju usaglašavanje sa UN Konvencijom protiv transnacionalnog kriminala. Stavovi 18, 19 i 20. predstavljaju jasnije i adekvatnije pojašnjenje. Stavovi 21, 31, 32, 33, 34, 35, 36, pojašnjavaju pojmove iz člana 194, 194a, 197, 201a, 202a, 202b, 202c, 202d. Ove tzv. *zakonske definicije* imaju zadatak da se definisanjem izraza i pojmova koji se koriste u odredbama olakša tumačenje i primjena zakona. Međutim, valja imati u vidu da je krajnja i osnovna svrha ovih odredaba obezbjeđivanje pravilne primjene zakona u slučajevima kada bi upotrijebljeni pojmovi mogli izazvati dileme u pogledu njihovog značenja, odnosno dovesti do različitog tumačenja i arbitrarnosti u primjeni zakona. Kao takve, ove odredbe su *interpretativnog karaktera* kojima sam zakon tumači pojedine pojmove koje upotrebljava u odredbama općeg ili posebnog dijela, koje su obavezujućeg karaktera i ove definicije važe samo za Krivični zakon Bosne i Hercegovine.

Članom 2. Prijedloga uvodi se **Načelo krivnje**, što predstavlja usaglašavanje sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje sa procesnim zakonodavstvom.

Članom 3. Prijedloga – S obzirom da se radi o rukovodećim odredbama za odabir vrste i mjere kazne i drugih krivičnopravnih sankcija naglašena je zaštita društva i žrtve krivičnog djela.

Članovi 4. do 9. Prijedloga- predloženim izmjenama se samo na logičan način vrši pozicioniranje postojećih odredaba.

Članom 10. Prijedloga uvodi se Beznačajno djelo kao potreba koja se pokazala u praksi.

Član 11. Prijedloga : U pozitivnim odredbama ovog Zakona nije eksplicitno propisano šta se može smatrati dejstvom sile ili prijetnje uzrokovane djelovanjem drugog ljudskog bića, a koje bi se moglo podvesti pod odgovorajuću zakonsku odredbu. Do sada, sudska praksa i komentari su razvili interpretaciju člana 25. Krivičnog zakona BiH (*Krajnja nužda*) u pogledu koncepta “istovremene ili direktno predstojeće neskrivljene opasnosti”, tako da ona obuhvata i situaciju nastalu prirodnim uzrocima kao i situaciju uzrokovanu ljudskom radnjom. Jasno je, međutim, da ovaj koncept ne može funkcionirati nezavisno od pojma krajnje nužde. Također, primjena ovog koncepta u pozitivnom pravu može u nekim slučajevima biti komplicirana uslijed nesamostalne prirode sadašnjeg pojma sile i prijetnje. Iz ovih razloga, predloženi član 25(a) bi jasnije definirao pojedinačne okvire ovih dvaju pojmova kao osnova koje isključuju krivičnu odgovornost, tako što bi se kreirale dvije zasebne odredbe. Također je potrebno navesti da su pojedine zemlje u regionu usvojile ista zakonska rješenja jer se smatralo da je relevantna pravna teorija i praksa dovoljno uznapredovala da prihvati jedno takvo rješenje (npr. novo krivično zakonodavstvo Srbije).

Član 13. Prijedloga je samo preciziranje termina.

Član 14. Prijedloga u članu 30. „Podstrekavanje“ Zakona dodaje novi stav (3): Mada su pravna teorija i praksa ujednačeni u pogledu tumačenja koje radnje se mogu podvesti pod radnje podstrekavanja, može se još uvijek smatrati potrebnim da se, u cilju pravne jasnoće i sigurnosti, definiraju postupanja koja mogu biti sadržani u pojmu podstrekavanja. Sličan način formuliranja

odredbi nije novina u ovom Zakonu, a kao primjer se može navesti odredba u slučaju pomaganja (član 31 (2) Zakona). Vrijedno je napomenuti da je dosadašnja praksa razvila i definirala primjere podstrekavanja koji su predloženi u izmjenama i dopunama ovog člana.

Članovima 15., 16., 17. i 18. Prijedloga vrši se usaglašavanje sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje sa procesnim zakonodavstvom, s tim što se članom 18. Prijedloga u članu 34. Zakona dodaje nedostajući stepen uračunljivosti zbog upotpunjavanja odredbe.

Član 19. Prijedloga je opravdan jer neotklonjiva stvarna zabluda je osnov isključenja krivnje pa je to neophodno posebno naglasiti u stavu (1). Također, ovim se vrši usaglašavanje sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje s procesnim zakonodavstvom.

Članom 20. Prijedloga mijenja se član 38. jer: Pravna zabluda je osnov isključenja krivnje pa se stav (1) mora redefinisati. Sadašnja formulacija člana 38. pruža mogućnost da sud oslobodi učinioca od kazne kada je kažnjivo djelo učinjeno usljed neotklonjive pravne zablude. Predloženi tekst bi na jasniji način definisao ovu osnovu za isključenje krivične odgovornosti, prije svega ograničavajući područje primjene relevantne pravne zablude u okolnostima postojanja neotklonjive pogreške. Nakon postavljanja višeg praga za oslobađanje od kazne, zakonodavac treba zatim omogućiti obavezno oslobađanje od kazne, kada su ispunjeni uslovi iz stava (2) ovog člana. Nadalje, ovaj prijedlog dolazi kao rezultat konsultacija sa nedavnim pravnim rješenjima koja su usvojena u ovoj oblasti u pojedinim zemljama regiona.

Članom 21. Prijedloga uvodi se međunarodni standard, kao i usklađivanje sa članom 6. KZ BiH, jer specijalna prevencija koju sadrži izrečena kazna mora sadržavati i osnov za preodgoj počinioca u kasnijem procesu resocijalizacije i ostvarenje svrhe izvršenja kazne.

Član 22. Prijedloga ide za usaglašavanjem sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje sa procesnim zakonodavstvom. Također, uvedena je tačka b), zbog svoje specifičnosti, pravnih posljedica i drugačijeg režima, a praksa je pokazala potrebu za ovakvim rješenjem.

Članom 23. Prijedloga u članu 42. Zakona su brisane određene odredbe i izdvojene u poseban član 42b.

Članom 24. Prijedloga u član situiran kao 42a stav (2) je uvršten na osnovu potreba iskazanih u praksi o izvršenju krivičnih sankcija, te je ovo izdvojeno u poseban član kao logička cjelina.

U vezi prijedloga situiranog kao član 42b treba vidjeti član 42. i član 40. Promjena raspona sa 20 na 21 godina je u cilju da se izbjegne zabuna između kazne zatvora i kazne dugotrajnog zatvora. Potreba za rješenjem iz stava (1) je zato što period između 20 i 21 godina nije pokriven zakonom i javili bi se problemi kod odmjeravanja jedinstvene kazne po pravilima o sticaju iz tačke c) člana 53. Prijedlog od 21 do 45 godina pravi razliku između zatvora i dugotrajnog zatvora, a obuhvata sve godine.

Član 25. Prijedloga – izmjenom se promiču alternative kazni zatvora s tim da se predviđa da kada sud odmjeri i izrekne kaznu zatvora do jedne godine istovremeno može odrediti da se izrečena kazna zamijeni Radom za opće dobro na slobodi, uz pristanak optuženog. Istovremeno je broj radnih dana za povećan na devedeset.

Članom 26. Prijedloga vrši se usklađivanje stava (1) i (2) ovog člana da se izbjegne pogrešno tumačenje (od i do).

Članom 27. Prijedloga- Razlog za rješenje iz stava (3) je težina krivičnih djela i prosječan lični dohodak i generalna prevencija, a stav (8) skraćuje rok koji je predugačak zbog efikasnosti postupka i svrhe kažnjavanja.

Članom 28. Prijedloga – stavom (2) nastoji se izbjegavanje formulacije kojom se pretpostavlja aktivnost suda u prinudnoj naplati što se kosi sa stavom (1) – a stavom (3) se nastoji onemogućiti izbjegavanje neopravdanog otpisivanja kazne, kao i preciziranje odredbe da ne dođe do pogrešnog tumačenja.

Članom 29. Prijedloga uvodi se usaglašavanje sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje sa procesnim zakonodavstvom.

Član 31. Prijedloga- usklađuje se sa izmjenom u članu 46.

Član 32. Prijedloga- Stav (1) se usaglašava sa dodavanjem nove tačke a).

Novom tačkom a) se popunjava pravna praznina koja postoji u slučajevima izricanja jedinstvene kazne dugotrajnog zatvora u slučaju kada su prethodno za krivična djela izvršena u sticaju utvrđene pojedinačne kazne dugotrajnog zatvora.

Izmjenom tačke c) rješava se pitanje da se izricanjem najstrožije kazne za više pojedinačnih krivičnih djela počinjenih u sticaju, izricanjem jedinstvene kazne ne osloboda okrivljeno lice od odgovaranja za više od jedne kazne (pr. tri kazne od po dvadeset godina, jedinstvena dvadeset godina).

Član 33. Prijedloga je rezultat rješenja praktičnih problema koji su se pojavili u zatvorskoj praksi.

Član 34. Prijedloga vrši usaglašavanje sa izmjenom u članu 47.

Član 35. Prijedloga

U praksi se pokazalo kao problem da se izriče uvjetna osuda za krivična djela za koja je bila propisana kazna zatvora od 1 do 10 godina iz razloga što se prema rješenju iz stava (4) uvjetna osuda mogla izreći samo primjenom pravila o ublažavanju, a što je značilo da se moralo ići sa utvrđenjem kazne zatvora ispod 1 godine, takođe, predložena izmjena je i u cilju usaglašavanja sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje sa procesnim zakonodavstvom.

Član 40. Prijedloga - briše riječ „visokog“- jer je taj stepen krivnje nepoznat.

Član 41. Prijedloga- stav (3) prebačen je u novi član 110.a) o proširenom oduzimanju.

Član 42. Prijedloga -Omogućavanje efikasnije borba protiv organiziranog kriminala u skladu sa uslovima koje postavlja UN Konvencija protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i pratećih protokola, kao i određene Konvencije Vijeća Evrope za borbu protiv organiziranog kriminala

Članovi 44. i 45. Prijedloga vrše usklađivanje sa savremenim tendencijama evropskog krivičnog zakonodavstva koje karakterizira prije svega briga za interes pojedinca da sa sebe skinе žig osuđivanosti kako bi se što prije uključio u društvo kao njegov punopravni član.

Članovi 46. do 50. Prijedloga vrše usaglašavanje sa promjenama u evropskim državama koje poznaju koncept krivnje u materijalnom krivičnom zakonodavstvu i usklađivanje sa procesnim zakonodavstvom.

Član 51. Prijedloga vrši preciziranje odredbe radi rješavanja problema naplate koji je prisutan u praksi.

Član 52., 53., 54., 55., 56. Prijedloga precizira da djelatnosti mogu biti i druge vrste, a ne samo privredne.

Član 57. Prijedloga vrši se usaglašavanje sa sporazumom zaključenim sa Svetom Stolicom.

Član 58. Prijedloga - U KZ BIH nije bilo, dok u ostalim KZ-ovima postoji propisano ovo krivično djelo. Ukoliko se kao izvršioци djela budu pojavila službena lica u institucijama BiH (OSA;SIPA) onda bi za procesuiranje takvih lica trebao biti nadležan Sud BiH.

Član 59. i 60. Prijedloga- Pобоljšanje odredbe korištenjem adekvatnije terminologije i pooštravanje kazne zbog težine krivičnog djela.

Član 61. i 62. Prijedloga- pooštravanje kazne zbog težine krivičnog djela

Član 69. do 74. Prijedloga - Izmjene su usklađivanje sa Konvencijom Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, sa Protokolom o sprječavanju trgovine ljudima i UN Konvencijom protiv transnacionalnog kriminala, te pooštravanje kazne zbog načina izvršenja djela.

Član 75. Prijedloga -vrši jezičko poboljšanje norme.

Član 76. Prijedloga-vrši se preciziranje norme i pooštravanje kazne zbog težine krivičnog djela.

Članovima od 77. do 81. Prijedloga- vrši se pooštravanje kazne zbog težine krivičnih djela, preciziranje normi i jezičko prilagođavanje.

Član 82. Prijedloga- Izmjene i dopune člana 194. (Neovlašteno pribavljanje i raspolaganje nuklearnim materijalom) učinjene su u skladu sa članom 2. Međunarodne konvencije o suzbijanju djela nuklearnog terorizma.

Član 83. Prijedloga- Uvođenje u KZ BiH novog člana 194a. (Ugrožavanje nuklearnog objekta), učinjeno je u skladu člana 2. Međunarodne konvencije o suzbijanju djela nuklearnog terorizma u dijelu koji se odnosi na nuklearne objekte.

Član 84. Prijedloga kojim se regulira Neovlašteni promet opojnim drogama izmijenjen je u pravcu pooštavanja kazne za počinioce ovog krivičnog djela a u skladu sa Zaključkom Parlamentarne skupštine BiH od 31.01.2008. godine.

Član 85. Prijedloga- Izmjene i dopune člana 197. (Otmica zrakoplova ili broda) učinjene su u skladu sa članom 2. Protokola o suzbijanju nezakonitih postupaka protiv sigurnosti fiksnih platformi smještenih izvan epikontinentalnog pojasa (2005).

Član 86. Prijedloga - Izmjene i dopune člana 198. (Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe) stava (1) i.(3) izvršene su u smislu člana 1. tačke le Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva. Izmjene i dopune stava 2. ovog člana izvršene su u skladu člana 1. tačka la Protokola o suzbijanju nezakonitih akata nasilja na zračnim lukama koje služe međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, dopuna Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva (Montreal 1971) .

Član 87. Prijedloga- ove izmjene predstavljaju usaglašavanje sa prijedlogom UNODC i Ministarstva sigurnosti BiH o usaglašavanju sa Univerzalnim instrumentima za borbu protiv terorizma i prijedlogom Tužilaštva BiH iz razloga praktične potrebe i značaja propisivanja pomaganja za ovo krivično djelo. Riječ namjernih je brisana jer se za ovo djelo predviđa direktni umišljaj, tako da je ova riječ suvišna. Izmjene i dopune člana 201. (Terorizam), u smislu izmjene visine donjeg minimuma kazne zatvora za stav (1) i (2)., izvršene su u skladu člana 5. Okvirne odluke Vijeća Evropske unije o borbi protiv terorizma (od 13. juna 2002. godine);

Član 88. Prijedloga- Izmjene i dopune člana 202 (Finansiranje terorističkih aktivnosti), stav (1) tačka a) izvršene su u cilju unošenja novoinkriminiranih krivičnih djela koja se odnose na terorizam odnosno terorističke aktivnosti.

Izmjene i dopune stava (2) ovog člana predviđene su u skladu članu 7. Okvirne odluke Vijeća Evropske unije o borbi protiv terorizma (od 13. juna 2002. godine). Izmjene i dopune stava 3. ovog člana utvrđene su u skladu sa III (trećom) preporukom FATF-a u vezi suzbijanja finansiranja terorizma.

Član 89. Prijedloga- Uvođenje u KZ BiH novog člana 202.a) (Javno poticanje na terorističke aktivnosti) učinjeno je u skladu člana 5. Konvencije Vijeća Evrope o sprječavanju terorizma (Varšava, 2005);

Uvođenje u KZ BiH novog člana 202b. (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti) i člana 202.c) (Obuka za vršenje terorističkih aktivnosti) učinjeno je u skladu člana 6, Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju terorizma;

Uvođenje u KZ BiH novog člana 202d. (Organiziranje terorističke grupe) učinjeno je u skladu sa Okvirnom odlukom Vijeća EU o borbi protiv terorizma.

Član 90. Prijedloga- Izmjene su usaglašavanje sa UN Konvencijom protiv transnacionalnog kriminala i odredbom člana 210. stav (3).

Članovi 91. i 92. Prijedloga- vrše preciziranje i prilagođavanje novom sistemu oporezivanja i konkretiziranje elemenata bića krivičnog djela u cilju obihvatanja pojava oblika ovog krivičnog djela i sankcionisanje počinitelja .

Član 93. Prijedloga- Argumentacija za ovakve izmijene i dopune, proizilazi iz navoda dopisa Uprave za indirektno oporezivanje, ali i iz prijedloga Tužilaštva BiH. Nadalje, predložena izmjena stava (1) člana 211. sada obuhvata konkretizaciju radnje kojom se izbjegava plaćanje prijavljenih obaveza, („prenosom imovine na druga lica ili na drugi način „). Potrebno je također istaći da je propisanim iznosom izbjegavanja plaćanja prijavljenog poreza od 50.000,00 KM , osigurano da se ne vode krivični postupci za neplaćeni porez u iznosu manjem od navedenog. Činjenica je da bi u slučaju potpunog brisanja člana 211. KZ BIH, došlo do nesagledivih posljedica po budžete

države, entiteta, kantona i općina što bi dalje prouzrokovalo lančane štete za ukupan privredni i društveni sistem države, iz razloga što bi se većina obveznika opredijelila da tačno vodi poreske evidencije i iste nikada ne plati jer pored krivičnog djela neplaćanja poreza (koje bi se brisalo) ne bi se moglo utvrditi krivično djelo porezne utaje (davali bi se uvijek tačni podaci o svojim stečenim oporezivim prihodima- nebi bilo potrebe za lažnim) i faktički u praksi bi se rijetko moglo utvrditi krivično djelo porezne utaje i isti član (210- KZ-a BiH) bi samo teoretski egzistirao.

Članovi 95. i 96. Prijedloga- Izmjene su učinjene u pravcu usaglašavanja sa UN Konvencijom protiv transnacionalnog kriminala.

Član 101. Prijedloga- Izmjena je učinjena u pravcu usaglašavanja visine zapriječenih kazni sa onim koje su propisane za zloupotrebu službenog položaja i visinama pribavljene imovinske koristi.

Član 102. Prijedloga- Cijeneći da je članom 229. –*prisvajanje pokretnih stvari prilikom pretresa* –propisana teža kazna nego za omogućavanje bjegstva licu koje je zakonito lišeno slobode, time se ovaj član usklađuje sa odredbom člana 229.

Član 103. Prijedloga- daje se naslov članu 231a i vrši preciziranje odredbe.

Član 104. Prijedloga - Usklađivanje sa UN Rezolucijom o negiranju holokausta i Dodatnim protokolom na Konvenciju o kibernetičkom kriminalu o kriminalizaciji djela rasističke i ksenofobne prirode koje su obavezujuće za BiH.

Član 105. Prijedloga- predviđa pooštavanje kazne zbog težine krivičnog djela i generalnog nepoštivanja odredbi o tajnosti.

Član 106. i 107. Prijedloga- član 93.usaglašava stanje sa stvarnosti jer Dom više ne postoji, a član 94. je u pravcu poticanja odgovornosti službenih lica u institucijama BiH u izvršavanju presuda ESLJP, odnosno prava zagarantovanih EKLJP.

Član 108. Prijedloga-predviđa pooštavanje kazne zbog težine krivičnog djela „Ometanje rada pravosuđa“.

Član 109. Prijedloga- uvodi nova krivična djela i to, Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje i Napad na službeno lice u vršenju poslova sigurnosti, otkrivanju ili hapšenju učinilaca krivičnih djela

Nepostojanjem u KZ BIH ovakva dva krivična djela, u praksi se postavljalo pitanje nadležnosti za procesuiranje učinilaca krivičnih djela kada su ta djela bila upravljena prema pripadnicima OSE, SIPE,GP-e i drugim ovlaštenim službenim licima koja službena svojstva imaju po KZBIH ali ne i po KZ-ovima entiteta ili BD-a

Član 110. Prijedloga – za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. predviđa pooštrenu kaznu u skladu sa preporukom Parlamentarne skupštine BiH.

Član 111. Prijedloga-odredbu krivičnog djela „Organizirani kriminal“ usklađuje sa novom definicijom u značenju izraza, a pooštrena kazna je u skladu sa preporukom Parlamentarne skupštine BiH.

Član 112. Prijedloga-ukazuje na potrebu za prečišćenim tekstom Zakona jer ranije, a pogotovo ove izmjene otežavaju primjenu Zakona.

Član 113. Prijedloga- podsjeća na postojeću obavezu o usklađenosti krivičnog zakonodavstva u BiH, te ostavlja razuman rok za ispunjenje ove obaveze, koja je ponovo naglašena u Mapi puta za liberalizaciju viznog režima.

Član 114. Prijedloga Ovaj zakon stupa na snagu 90 dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", odnosno poklapa se sa usaglašavanjem krivičnih zakona entiteta i Brčko Distrikta.

III. PROVEDBENI MEHANIZMI

Provođenje zakona osigurano je kroz postojanje državnih pravosudnih organa i to Suda Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Bosne i Hercegovine koji su nadležni da postupaju po Krivičnom zakonu i Zakonu o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, kao i drugih organa gonjenja na nivou BiH.

IV. KONSULTACIJE

Sve države u svom pravnom sistemu imaju tzv. implementaciono zakonodavstvo, tj. pravne propise koji trebaju biti u skladu sa ratificiranim konvencijama i drugim obavezujućim međunarodnim aktima i preporukama. Sve ovo cijenio je Tim za praćenje i ocjenu primjene krivičnih zakona prilikom pripreme izmjena i dopuna Krivičnog zakona BiH. Također, Tim je koristio sugestije iz prakse, kao i razne analize sve od 2003. godine, odnosno od stupanja na snagu ovog Zakona, te su doprinos dali OSCE, OHR, EUPM i Vijeće Evrope, ili pismenim sugestijama ili neposrednim učešćem predstavnika na sastancima Tima. Rezultat konsultacija su i pravna rješenjima koja su usvojena u ovoj oblasti u pojedinim zemljama regiona. Također, Nacrt zakona je shodno Pravilima za konsultacije dostupan javnosti putem web-stranice Ministarstva pravde.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona neće biti potrebno predvidjeti dodatna sredstva u Budžetu Bosne i Hercegovine.

